

Discurs d'inauguració del curs 2019-20 06-09-2019

Doctors i doctors claustrals,
Senyora Presidenta del Govern de les Illes Balears,
Senyora Presidenta del Consell Social,
Distingides autoritats,
Benvolgudes amigues i benvolguts amics,

Gràcies per voler compartir la solemne sessió d'inici del curs 2019-2020. Un curs en què, com sempre, volem oferir el millor de nosaltres mateixos als nostres estudiants i a la societat.

Moltes gràcies, doctora Donoso, per la interessant lliçó que heu confegit i pronunciat en el 150è aniversari de la taula periòdica dels elements químics. Sens dubte, aquestes set files i divuit columnes han esdevingut una de les fites més significatives per a la ciència, pel que representen de llenguatge comú per a la Química, la Física o la Biologia. Com diu Juan Luis Arsuaga al llibre *Vida, la gran historia*: «abans de la vida no hi havia vida, però hi havia química orgànica, les molècules prebiòtiques».

Parlant de química i vida, vull tornar a valorar la contribució indescriptible i fonamental en la creació d'aquesta universitat del doctor Antoni Roig i Muntaner, el record i l'empremta del qual romandran sempre entre nosaltres.

De manera personal, i en nom de l'equip de direcció, volem agrair la feina feta, com a vicerector d'Investigació i Internacionalització, pel doctor Jaume Carot, el qual ha vetllat per mantenir i millorar els criteris de qualitat, i també volem encoratjar el doctor Enrique García, el qual va acceptar-ne el relleu, amb l'encàrrec de mantenir i, tant com sigui possible, millorar el llegat rebut.

Presidenta, benvinguda a la Universitat. Estam convençuts que el camí iniciat la passada legislatura continuarà en aquesta amb l'empenta per avançar en la societat del coneixement immersa en la transformació digital, sabent que invertir en educació, promocionar la recerca i la innovació, és el millor camí, potser l'únic camí, per encarar-nos al present i al futur amb garanties d'èxit. Estam segurs que és el millor llegat per al progrés intel·lectual en coneixements culturals, científics i tècnics dels ciutadans.

Saludam el president i els membres del Consell d'Estudiants. Elles i ells, els estudiants són la principal raó de ser, el centre de l'activitat acadèmica, i la nostra feina ha de ser ajudar-los a transitar pel camí de l'aprenentatge, tot esperant que puguin construir el millor camí per acomplir els seus somnis.

Als estudiants que comencen enguany, i als que continuen els estudis, volem encoratjar-los a participar activament en la vida universitària, en activitats socials, culturals i esportives que complementaran la seva formació amb altres valors com la solidaritat, la tolerància i el diàleg, així com assumir el compromís amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible promoguts per les Nacions Unides, participar en la cooperació universitària al desenvolupament i en el projecte de campus saludable, entre d'altres.

A ells els volem dir, perquè ho interioritzin i difonguin, que estudiar és una bona inversió personal per millorar les oportunitats d'ocupació, tal com palesen les darreres estadístiques, que situen la nostra comunitat com la segona en percentatge d'ocupabilitat de titulats, després de Catalunya.

La UIB vol reafirmar el seu compromís social per avançar en la igualtat entre dones i homes, en la integritat acadèmica, en l'acció en la conservació del medi ambient (la Universitat és observadora de la Convenció de l'ONU sobre el canvi climàtic), sobretot en aquests moments en què ja s'ha fet universal el clam d'estat d'emergència ambiental, i ens hem adherit al manifest de Fridays for Future, a iniciativa d'un grup d'estudiants. Volem, en definitiva, ser una institució de referència per als nostres estudiants i per a la societat en general.

Enguany tenim dues molt bones referències que avalen la qualitat acadèmica de la nostra institució:

La primera és que el prestigiós Academic Ranking of World Universities (ARWU), més conegut com a rànquing de Xangai, ens situa en el *top 500* de totes les universitats del món. Concretament, al lloc 486, que, al mateix temps, ens situa al lloc onzè de les universitats espanyoles. Aquest rànquing utilitza sis indicadors, agrupats en quatre àrees: la qualitat de la docència, la qualitat del professorat i, sobre tot, els resultats en investigació i el rendiment per càpita de la institució.

La UIB hi ha anat pujant posicions any rere any. El 2014 era entre la posició 801 i la 850, el 2015, entre la 751 i la 800, el 2016, entre la 601 i la 650, el 2017, entre la 501 i

la 600, i el 2018 a la posició 560 (la quinzena de l'Estat espanyol). A més, cal remarcar que la UIB és entre les 75 primeres del món en Oceanografia (la primera d'Espanya) i Turisme (la cinquena d'Espanya); entre les 300 millors en Física (la vuitena d'Espanya), Ciències Atmosfèriques (la vuitena), Ecologia (la novena) i Ciències Agràries (la tretzena d'Espanya). I en Ciències de la Terra és entre les 500 primeres (la tretzena d'Espanya).

La segona bona referència és que el Times Higher Education Young University Ranking 2019 situa la UIB entre les 150 millors universitats del món que tenen menys de cinquanta anys, al mateix temps que la situa al tercer lloc entre les espanyoles més joves, després de la Universitat Pompeu Fabra i la Rovira i Virgili. Aquest rànquing utilitza tretze indicadors agrupats en cinc àrees: docència, investigació, impacte de la investigació, projecció internacional i transferència de coneixement.

Hem d'emfatitzar que la bona situació de la UIB, en un marc de finançament per davall de la mitjana espanyola, s'ha assolit gràcies, d'una banda, al compromís i a l'ajut institucional, que en la passada legislatura ha millorat molt i, d'altra banda, al treball i capacitat d'esforç de les persones dedicades a la docència i a la investigació, amb el suport del personal d'administració i serveis.

Amigues i amics, aquests fets ens fan sentir orgullosos, i molt, perquè la bona posició de la UIB encara és més rellevant si consideram que, entre els criteris de valoració, no es té en compte ni la mida, ni el pressupost, ni la projecció social i cultural al territori.

És el miracle de les persones de la UIB!... Si hem estat capaços d'arribar fins aquí, gràcies a l'esforç de tothom, també és responsabilitat de tothom mantenir-nos-hi.

Ja pensant en futur, per donar resposta a les necessitats socials i assolir els nous reptes educatius, és imprescindible la implicació de tots els partits polítics. Així els ho vàrem explicar, durant el període electoral, amb l'esperança d'obtenir el seu suport i compromís per, i amb, la UIB.

Els dos objectius bàsics que els vàrem traslladar, per a aquesta legislatura, són:

1. Que la transferència nominativa per estudiant arribi a la mitjana de la de l'Estat espanyol. Això s'aconseguirà si la transferència que fa el Govern cobreix el capítol 1, de despeses de personal, i, al mateix temps, millora la disponibilitat pressupostària per a inversions generals.

2. Assolir un increment significatiu en la inversió en R+D+I. En aquests moments a la nostra comunitat autònoma s'hi inverteix un 0,38 per cent del PIB, mentre que la mitjana espanyola és l'1,2 per cent.

El primer objectiu ja va quedar perfilat la legislatura passada en un conveni, el qual vull agrair al conseller doctor Martí March i al director general doctor Juan José Montaña. Ara ens tocarà ratificar i posar-lo en marxa.

Pel que fa al segon objectiu, consideram important l'aprovació de la llei de la ciència, com a marc estable per a la política científica de la nostra comunitat, i la creació de l'Institut de Recerca, l'IRIB, com a instrument per crear una plantilla amb intensificació en recerca que permeti atreure i retenir el millor talent. Aquests dos propòsits també varen quedar encarrilats la passada legislatura, la qual cosa agraiem al director general senyor Josep Lluís Pons, i ara toca desenvolupar-los.

Esperam que la creació de la Secretaria Autònoma sigui un estaló per aconseguir aquestes fites, i estam segurs que podem comptar amb la col·laboració de la secretària autònoma, senyora Agustina Vilaret.

Vaig llegir que el doctor Lluís Quintana-Murci, qui fou director científic de l'Institut Pasteur de París, deia a la presidenta: «la investigació s'ha d'integrar en la societat, per tal que entengui que es pot invertir en nous tipus d'economia que permeten treballar fonts de riquesa a llarg termini. Per aconseguir-ho, s'haurien de contemplar incentius fiscals, perquè els inversors se sentin atrets per la investigació». Per això, cal incentivar la col·laboració publicoprivada i promoure la cultura de la innovació, per fer palès que el coneixement suposa riquesa, que la ciència suposa millores per a tota la societat. Un exemple el tenim en l'empresa biotecnològica Sanifit, nascuda a la UIB, que va captar 72 milions d'euros en una operació que liderava Caixa Capital Risc.

Volem agrair a totes les institucions i empreses que s'impliquin a facilitar les pràctiques als nostres estudiants, que són cada vegada més, en quantitat i en intensitat. Així mateix, volem fer un agraïment especial a les que, amb el seu patrocini i col·laboració, ens ajuden a crear càtedres de propòsit específic en àmbits de recerca i de formació.

Comptat i debatut, necessitam un finançament adequat, tant en estructura com en investigació, i així podrem mantenir i millorar, encara més, la nostra competitivitat, per contribuir a la millora de la qualitat de vida dels ciutadans, gràcies als coneixements generats a través de la investigació, els quals, en ser transferits al teixit

productiu i social, permeten innovar i, així, millorar la qualitat de vida i la salut i, per tant, millorar el benestar social.

Em direu: una altra vegada el Rector demana més pressupost! Sí, és cert!; i ho faig per responsabilitat, i amb l'objectiu de millorar el coneixement i l'economia de la nostra comunitat. Perquè heu de saber que la comparació dels beneficis fiscals derivats de la inversió en educació superior indica que, per cada euro invertit a la UIB, la nostra comunitat en rep 3,7 (segons dades de l'IVIE de 2011). No obstant això, la contribució més important a mitjà i llarg termini és la capacitat de generar recursos productius basats en el coneixement, com són capital humà, capital tecnològic i capital emprenedor, en totes les branques del coneixement.

I quin és el nostre compromís? Fer la millor gestió possible dels recursos destinats a la Universitat, compromesos des de la responsabilitat i la transparència, amb la voluntat de retre comptes en seu parlamentària. Ho vàrem fer l'any passat i estam disposats a repetir-ho periòdicament. Amb aquesta rendició de comptes i amb el coneixement directe de tots els grups polítics de les necessitats, es poden crear les sinergies per garantir el manteniment de l'alt nivell de la Universitat.

Presidenta: sabeu que ens teniu al costat per remar en la mateixa direcció per millorar el finançament autonòmic.

Moltes i molts dels que ahir varen ser els nostres estudiants, més de 70.000 des de la creació de la Universitat, ocupen avui llocs de responsabilitat en el teixit socioeconòmic, cultural i polític de les nostres illes. Molts avui sou aquí, i us ho agraïm.

Ens agradaria poder comptar amb tots i cadascun dels nostres exestudiants per conformar el que es coneix al món universitari com a associació *alumni*, perquè siguin els millors prescriptors de la UIB. Estam decidits a dinamitzar la relació amb, i entre, ells, en col·laboració amb les facultats, a través del programa #sempreUIB.

També és important comptar amb la representació dels agents socials i sindicals al si del Consell Social, òrgan amb qui, conjuntament, enfortim el lligam entre societat i Universitat. Moltes gràcies, senyora Francesca Mas, i tots els membres d'aquest Consell, per totes les coses en què ens heu ajudat amb el vostre treball.

Abans d'acabar, assenyalaré tres reptes generals importants i indefugibles a curt, mitjà i llarg termini, cabdals per a la nostra universitat i també per a la nostra societat:

1. Disposar, almenys, d'una nova residència d'estudiants, bé a Palma, bé al campus. Actualment, la residència de la UIB disposa de 97 habitacions individuals per a estudiants durant tot el curs acadèmic, i 4 de dobles destinades a professors visitants. Començam el curs acadèmic 2019-2020 amb una ocupació del 100 per cent i una llista d'espera de més de 200 persones. El curs passat, per primera vegada, alguns estudiants de Menorca, Eivissa i Formentera no varen obtenir plaça, i aquest curs són 25 els que no han pogut accedir-hi.

Comparant amb universitats espanyoles similars a la nostra, trobam que la resta ofereix entre 13 i 129 llits per cada 1.000 estudiants, mentre que la UIB ofereix 7 llits per cada 1.000 estudiants. Aquest és un altre indicador d'inequitat per als nostres estudiants.

A més, podríem atendre col·lectius als quals actualment no arribam i que necessiten allotjament per a estades curtes: estudiants ERASMUS i d'intercanvi, estudiants de postgrau i doctorat i professors visitants.

2. Disposar d'una biblioteca «central», amb el nou concepte de facilitador d'espais per a la formació col·laborativa i de connexions transmèdia per al servei i l'ús d'estudiants i professors. Una infraestructura que demanam que, de bell nou, sigui inclosa i executada en el proper programa operatiu de fons FEDER.

A més, aquesta podria ser la biblioteca de referència de la comunitat autònoma, tal com preveu la llei del sistema bibliotecari.

3. Impulsar el projecte de transformació digital i tecnològica que és a la base d'una nova revolució cultural que modificarà els llocs de treball i la forma de relacionar-nos, on els paradigmes de «ciència oberta» i «formació no presencial» marcaran el futur de les universitats.

Per avançar-nos a la nova revolució digital, volem impulsar la UIB, comptant amb la complicitat del Govern, com a centre de referència de les Illes Balears dins l'Estratègia nacional de R+D+I en intel·ligència artificial.

És important estar atents al desenvolupament de la intel·ligència artificial, ja que s'inserirà com a peça clau en els principals sectors, com el turisme i la salut.

A més, també, perquè cohesioni la societat impedit-ne el fraccionament, perquè la UIB, a més de ser palanca en l'economia del coneixement, estigui al servei d'objectius humanístics i culturals.

Amigues i amics, volem manifestar-vos el desig i el compromís de continuar treballant, com a equip de govern, juntament amb tots els que ens acompanyen, que són molts i en diferents llocs i responsabilitats, per fer que la nostra universitat sigui cada vegada de més qualitat i més present i potent en l'àmbit universal; ben arrelada al territori i compromesa amb la seva llengua i cultura. Mitjançant les seus a Mallorca, Menorca i Eivissa i Formentera, aquestes arrels s'enforteixen i fan que realment la Universitat de les Illes Balears sigui per a les Illes Balears.

Volem fer de la UIB, a més del referent de l'educació, de la investigació, de la transferència de coneixements i de l'extensió cultural, la institució que assumeixi el paper de líder social que li correspon, i guanyar-nos cada cop més la confiança de la societat que li dona suport i a la qual vol servir.

Moltes gràcies.